

STAUROS

Č. 17 august/september 2020

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Nedávno sa ku mne dostala kniha českej autorky Kataríny Lachmanovej s názvom: *Väzenie zamknuté zvnútra*. A už v jej úvode ma zaujali dva druhy väzenia, o ktorých táto teologička píše. To prvé je „*väzenie neodpustenia*“. Ocítame sa v ňom vtedy, keď nám niekto ublíži a my nedokážeme alebo nechceme odpustiť. Nad týmto typom väzenia sme sa zamýšľali pri evanjeliu 11-tej nedele po Päťdesiatnici. (Mt 18, 23 – 35) V podobenstve kráľ účtuje so svojimi sluhami, ktorí mu dlhujú peniaze. Jednému hrozí dokonca otroctvo. Kráľ mu ale veľkoryso odpúšťa. On o malú chvíľku uvrhne svojho dlžníka do väzenia pre oveľa menší dlh. Krátko na to skončí vo väzení aj on sám. Väzenie neodpustenia.

Lenže potom je tu aj iné väzenie. Celkom opačné. Je to „*väzenie samospravodlivosti*“. Je to prípad, keď si ja o sebe myslím, že som spravodlivý, že ja som bez podielu viny na takmer každej konfliktnej situácii. V podstate je to väzenie mojej pýchy. Uzavriem sa vo väzení svojho ega, namiesto toho, aby som urobil krok k zmiereniu s tým druhým. A práve tento druhý typ väzenia môžeme objaviť v evanjeliu 12-tej nedele po Päťdesiatnici. (Mt 19, 16 – 26) Vidíme ho na postoji človeka, ktorý prichádza za Pánom Ježišom s otázkou: „*Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život?*“ Pán Ježiš vo svojej odpovedi zamerá len na medziludské vzťahy. Spája dve miesta zo Starého zákona. Cituje z Dekalógu a potom pridáva vetu z knihy Levitikus o láske k blížnemu. Dalo by sa povedať, že už týmito slovami Pán Ježiš odhaľuje problém tohto človeka. A túto diagnózu potvrdzujú jeho vlastné slová: „*Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba?*“ Diagnóza samospravodlivosti. Práve o tejto diagnóze Pán Ježiš na jednom mieste vyhlási: „*Ak vaša spravodlivosť nebude väčšia ako spravodlivosť zákonníkov a farizejov, nevojdete do Božieho kráľovstva.*“

Ale prípad mladého muža nie je ešte stratený. Sám cíti, že mu niečo chýba. A Pán Ježiš mu dáva riešenie. Predať majetok, rozdať chudobným a potom nasledovať Krista. Riešením pre mladého muža je vzťah s Ježišom Kristom. Ježiš ho pozýva, aby opustil väzenie svojej „*samospravodlivosti*“, ktoré je obložené jeho veľkým majetkom. Nikde inde v evanjeliu Pán Ježiš nežiada také radikálne riešenie. Prečo práv tu? Pomôže nám, ak si uvedomíme, že výraz „*byť dokonalý*“ v Starom zákone znamená: nerozdelené srdce; srdce, ktoré patrí Bohu celé. Pán Ježiš teda nechcel, aby ho tento mladík nasledoval s rozdeleným srdcom. To by už nebolo nasledovanie. Tu si musíme uvedomiť, že Pán Ježiš neodsudzuje majetok ako taký. Kristus tu

atakuje vtedajšie zmýšľanie, podľa ktorého bohatstvo automaticky znamenalo, že daný človek bude spasený. Pán Ježiš len spochybňuje absolútne znamienko rovnosti medzi bohatstvom a priazňou Boha. Aj preto potom počujeme až zdesenú otázku apoštolov: „*Kto potom môže byť spasený?*“ To sa nehodí do našej schémy. Preto je odpoveď Pána Ježiša kľúčová: Ľuďom je to nemožné, ale Bohu je všetko možné.

Celý tento príbeh je šitý na mieru tohto mladého človeka. Zaujímal sa o večný život. Pán Ježiš mu mohol hneď dať odpoveď typu: „Ak uveríš vo mňa ako Božieho Syna a Spasiteľa, budeš mať večný život.“ Tak ako to vyhlásil na iných miestach sv. evanjelia. Prečo teda najprv hovorí o zachovávaní prikázaní a láske k bližnému? Lebo je to dôležitý bod. Predtým, ako mu Ježiš ukázal cestu k spáse, chcel mu ukázať jeho totálnu odkázanosť na spásu. A tá spočíva v uznaní si vlastnej hriechnosti v podobe konkrétnych slabostí či pádov. Mladý muž sa tu kdesi zasekol. Nechcel opustiť väzenie svojej vlastnej samospravodlivosti. Nechcel nasledovať Pána Ježiša celým, nerozdeleným srdcom. Nevedel sa odlepiť od modly svojho majetku.

A pritom jeho príbeh mohol mať aj šťastný koniec. Stačilo urobiť krok priznania viny. Myslím, že to je skúsenosť mnohých svätých, za ktorých sv. Augustín zvolá: „šťastná vina.“ To je priznaná vina. Toto mohol zakúsiť človek z evanjelia. A čo je ešte dôležitejšie. Toto môžem zakúsiť aj ja. Vo vzťahu k Bohu alebo k iným ľuďom, Kto z nás ešte nemal tú skúsenosť, keď po slove prepáč, odpusť začala znova do duše prúdiť Božia milosť. Jej prúd bol blokovaný práve postojom samospravodlivej pýchy. A táto pýcha ma často úspešne klame, žeby som stratil tvár, prišiel by som o imidž neomylného, tvrdého a dokonalého človeka. A pritom skutočnú dokonalosť začína tam, kde si priznám vinu, uznám svoju slabosť a celým srdcom sa spoľahnem na Boha, jeho milosrdenstvo. Kľúč od väzenia samospravodlivosti je teda v mojich rukách. Dnešné evanjelium je volaním na slobodu.

POŽEHNANÝ NOVÝ ROK

Cirkevný rok v byzantskom obrade je zvláštny tým, že sa nezačína občianskym novým rokom v januári, ale jeho začiatok je 1. septembra. Začiatok cirkevného roku nazývame ináč aj začiatkom indiktu. Indikt – pochádza z latinského slova „indictio“ a doslovne znamená: ohlásenie, určiť cenu, odhadnúť. Tak sa nazýval výnos rímskych cisárov, ktorý nariad'oval každých päť rokov uskutočniť súpis a ohodnotenie pozemkov vo vlastníctve občanov. Prvé indikty sa objavili za cisára Diokleciána (284-305) od roku 297, ktoré nariad'ovali súpis a ohodnotenie pozemkov za každých pätnásť rokov. Postupne slovo „indikt“ nadobudlo význam pre celý pätnásťročný cyklus, ale bol aj označením pre jeho prvý deň. V počiatkoch sa výraz „indikt“ užíval len pre finančný rok. Postupne sa však stal východiskovým bodom aj na označenie rôznych dátumov spoločenského života. Finančný rok sa nekryl s astronomickým rokom, ktorý od reformy Júliusa Cézara sa začínal (od roku 46 pred narodením Ježiša Krista) 1. januára. Prvým dňom indiktu bol najprv 23. september – deň narodenín cisára Augusta. Od čias cisára Konštantína Veľkého (306-337) začiatok indiktu bol preložený na 1. september každého bežného roku.

Otcovia Nicejského snemu v roku 325 prijali deň 1. september na začiatok cirkevného roka a tak ostal východnej cirkvi až dodnes. Indikt, o ktorom hovoríme – lebo boli aj iné indikty – má ináč aj názov „byzantský“ alebo „konštantínopolský“, alebo je pomenovaný podľa mena cisára, ktorý začiatok určil na prvý september – „Indikt Konštantínov“. Bol záväzný s výnimkou Egypta v celej rímskej ríši. Cisár Justinián I. (527-565) nariadil, aby sa všetky úradné dokumenty uvádzali dátumom podľa indiktu.

Odkedy sa deň 1. september stal začiatkom cirkevného roka, dostal náboženskú náplň so svojou vlastnou bohoslužbou. V byzantskom obrade v prvý deň liturgického roku čítame zo sv. evanjelia tú časť, v ktorej sa spomína, že Ježiš Kristus prišiel do synagógy v Nazarete a prečítal slová proroka Izaiáša: „Duch Pánov je nado mnou, preto ma pomazal... hlásať milostivý rok Pánov“ (Lk 4, 18-19).

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 24. – 30. 8. 2020

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Štefan
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Štefan
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * na úmysel darcov Veľká večiereň
Sobota	<i>Sťatie úctyhodnej hlavy slávneho proroka, predchodcu a krstiteľa Jána</i> 8:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia (slovenská), následne <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	<i>Trinásta po Päťdesiatnici, 4. hlas</i> 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Lehniciach</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>večiereň</i> (slovenská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 30. 8. – 6. 9. 2020

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia, následne <i>večiereň</i>
Nedeľa	<i>Štrnásta po Päťdesiatnici, 5. hlas</i> 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>večiereň</i> (slovenská)

OZNAMUJEME

- V sobotu, **29. 8. 20** slávime odporúčaný sviatok - **Sťatie úctyhodnej hlavy slávneho proroka, predchodcu a krstiteľa Jána** (*Usiknovenije čestnyja hlavy Joanna Krestitel'a*). V tento deň je predpísaná zdržanlivosť od mäsa. V deň sviatku budú znova dve sväté liturgie, prvá o 8. 00 h. v cirkevnoslovanskom a druhá o 17. 00 h. v slovenskom jazyku a v predvečer sviatku sa pomodlíme veľkú večiereň.
- Vzhľadom na tragické výbuchy, ktoré 4. augusta otriasli libanonským mestom Bejrút, vyhlasuje náš vladyka Peter Rusnák mimoriadnu zbierku, ktorá bude v nedeľu, 30. augusta vo všetkých farnostiach našej eparchie. Eparchiálna zbierka je určená pre Melchitskú gréckokatolícku cirkev v Libanone. Vopred ďakujeme za prejavenu solidaritu a pozývame k modlitbe za obeť nešťastia.
- Utorok, 1. 9. 20 je zároveň začiatkom indiktu, teda nového cirkevného roka.
- **Piatok, 4. 9. 20** je **prvým piatkom** v mesiaci, a teda príležitosťou prijať odpustenie vo sviatosti zmierenia. V tento deň budú *dve sv. liturgie* – jedna o 7.00 h. a druhá o 17. 00 h, pričom bude v chráme počas celého dňa možnosť prísť k sv. spovedi.
- V **nedeľu, 6. 9. 20** budeme o 17. 00 h. znova sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme v Malackách. Srdečne pozývame.
- Aj naďalej slávime v nedeľu 4 sv. liturgie, aby sme predišli preplneniu chrámu. Okrem zvyčajných sv. liturgií o 9. 00 a 10. 30 slávime aj sv. liturgie o 12.00 v slovenskom jazyku a o 17.00 v cirkevnej slovančine. Prosíme, aby ste podľa svojich možností využili túto ponuku.
- Prosíme o vyjadrenie Vášho názoru na prípadnú trvalú zmenu časov nedeľných sv. liturgií. Pomôžete nám vyplnením **dotazníka** na našej farskej stránke. Výsledky ankety potom porovnáme s reálnou návštevnosťou aktuálne ponúkaných nedeľných sv. liturgií.

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala na podporu farnosti 50 €. Srdečne ďakujeme!
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Semberovej a Vavříkovej* (14. 8. 20) a rod. *Ďukovej a Porhinčákovej* (22. 8. 20)
28. 8. 2020 nasleduje v rozpise rod. *Žačiková a Susla*
5. 9. 2020 upratuje rod. *Beblavá, Pätoprstá a Rimová*.
Ďakujeme za Vašu službu!

BLAHOŽELÁME

- V sobotu, 15. 8. 2020 sa naše farské spoločenstvo udelením sv. krstu rozrástlo o *Kristínu Pažinová*. Sobota, 22. 8. 2020 bola dňom znovuzrodenia pre dve ďalšie deti: *Kláru Mikušovou a Marcelu Sysákovú*. Novo osvieteným Božím služobníckam a ich rodinám blahoželáme a vyprosujeme úspechy v živote i vo viere.
- V uplynulých dňoch oslávila 80-te narodeniny veriaca našej farnosti p. Miroslava Smižanská. Oslávankyňa blahoželáme a vyprosujeme Božie požehnanie na „*mnohaja i blahaja lita!*“

KONTAKT

V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 02/529 328 56, 0911/400 845,

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717

